

Approbation paa Anlæg af en Gade over deres Jorder, parallel med Jægergaardsvejen, vedtog man i Henhold til en indhentet Erklæring fra Vejudvalget at svare, at man ikke fandt noget mod Gaden at erindre, naar Byvedtægtens § 44 om private Bej anlæg iagttoges. Man vedtog derhos at gjøre Andragerne bekjendte med de af Byraadet under 6. Juli vedtagne Bestemmelser for, at en privat Vej eller Gade kan erklæres for offentlig.

²¹⁴/₇₆. Efter dertil given Anledning af Udvalget for Epidemilokalet vedtog man ikke at ville afkræve indenbys Koppepatienter Betaling for Ophold paa bemeldte Lokale.

²²⁹/₇₆. Der fremlagdes Forslag til Kommunens Budget for 1877. (Se Mødet 12. Oktbr.)

²³⁰/₇₆. Fra Stads- og Havneingeniør Dbel var modtaget en Skrivelse, hvori han paa Grund af anden Ansættelse opsiges sin Stilling i Kommunen, fra 1. April 1877 at regne.

Byraadet vedtog at nedlægge et Udvalg, bestaaende af Borgmesteren, Mørk, Bartels, Kjer og Müller, til at tage under Overvejelse, om der mulig maatte være Anledning til at foretage Forandringer i Stads- og Havneingeniørposten.

(Se Mødet 14. Decbr.)

Mødet den 12. Oktober.

¹²⁶/₇₃. Der meddeltes en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet til Stiftamtet af 30. Septbr., betræffende Anlæg af Bolværker langs Mølleaaens søndre Side mod Fiskergade, saa lydende:

„I et med Hr. Amtmandens Erklæring af 22. Oktbr. f. A. her til indkommet Andragende har Ejeren af Aarhus Vandmølle, Weiss, besværet sig over, at Aarhus Byraad har tilladt tvende Grundejere at opføre Udbygninger i Aaen mellem Frederiksbroen og Fiskerbroen i Aarhus, samt anholdt om, at der maa blive truffet de fornødne Foranstaltninger for at forhindre, at Aalsøbet neden for førstnævnte Bro, saaledes som det skal være paatænkt, indsnævers til Skade for Vandets frie og uhindrede Løb.

Efter at Ministeriet i denne Anledning har brevvekslet med Vandbygningsdirektøren, gennem hvem man har modtaget den

vedlagte Erklæring fra Kammerraad, Ingeniør Bruhn, der har foretaget en Undersøgelse af de paagjældende stedlige Forhold, undlader man ikke til behagelig Efterretning og videre fornøden Beskjendtgjørelse tjenstlig at melde, at Ministeriet ikke kan tiltræde den af Aarhus Byraad og Havneudvalg i deres over Sagen afgivne Erklæringer hændede Anskuelse, at Havnevæsenet skulde være ene raadende over den paagjældende Del af Aløbets, idet denne nemlig, selv om den faktisk benyttes som Havn, selvfølgelig ikke derved ophører at være en Del af et Vandløb. Ligesom derfor Havnevæsenet ved sine Dispositioner over Vandløbet maa være indskrænket ved Hensynet til de øvrige i Vandløbet Lodtages Interesser, saaledes maa de Kollisioner, der maatte opstaa mellem de forskjellige Interesserede, blive at afgjøre efter den almindelige Vandløbslovgivnings Regler og ved de i denne Lovgivning anordnede Myndigheder.

I Forbindelse hermed skulde man derhos, næst at bemærke, at der for Havnevæsenets Vedkommende ikke høves noget at erindre imod, at Sagen ordnes i Overensstemmelse med Kammerraad Bruhns Forslag, bede Byraadet tilkjendegivet, at Ministeriet, for saa vidt Aløbet benyttes til Anlægsplads for Fiskebaade og andre Fartøjer, maa holde for, at den af Raadet vedtagne Bredde er utilstrækkelig, samt at der med Hensyn hertil maa gøres en særlig Indstilling til Ministeriet. Ligesom Byraadet derhos i ethvert Fald burde have indhentet Ministeriets Approbation paa den af samme vedtagne Regulering af den under Aarhus Havn hørende Del af Aløbet, saaledes har Raadet ogsaa været uberettiget til uden Ministeriets Samtykke at tillade de foran ommeldte Lodsejere at indskrænke Aløbet saaledes, som sket er.

Bilagets forventes efter Afbenyttelsen hertil tilbagesendt."

Ingeniør, Kammerraad Bruhns Erklæring er saa lydende:

„Ved at tilstille mig et af en Skrivelse fra Stiftamtmanden over Aarhus Stift og 9 Bilag ledsaget Andragende, hvori Ejeren af Aarhus Mølle besværer sig over, at Aarhus Byraad har til ladet tvende Grundejere at opføre Udbygninger i Vandløbet fra den saakaldte Aarhus Mølleaa til Havnen, mellem Frederiksbroen og Fiskebroen i Aarhus, samt anholder om, at der maa blive truffet de fornødne Foranstaltninger til at forhindre, at Vandløbet neden for Frederiksbroen indskrænkes til Skade for Vandets fri og uhindrede Løb, har Hr. Etatsraaden paalagt mig efter

forudgaaet Underfølgelse af de stedlige Forhold at yttre mig om Sagen. Foranlediget herved, skal jeg, efter at have foretaget den nævnte Underfølgelse, tillade mig de følgende Bemærkninger:

Af de blandt Vilagene foreliggende Erklæringer fra Aarhus Byraad og dets Havneudvalg fremgaar, at saavel Byraadet som Havneudvalget — i Henhold til det af Amtsrådet i 1855 udfærdigede Regulativ for de større Vandløb i Aarhus Amt, hvor Vandløbet neden for Frederiksbroen angives som henhørende til Aarhus Havn, og til § 2 i det under 4. Septbr. 1869 approberede Reglement for Forvaltningen af Havnen, hvori det bestemmes, at den umiddelbare Forvaltning af og Tilsyn med Havnen samt Aløbets i det Omfang, som foreskrives ved Reglement af 18. Decbr. 1799, overdrages til et Udvalg — have anset det for utvivlsomt, at det omhandlede Vandløb mellem Frederiksbroen og Mindebroen er henlagt under Havnens Bestyrelse. Som Følge heraf nedsatte Byraadet, da Fotograf Dresler i Aaret 1873 indkom med et Andragende til Havneudvalget og Byraadet om Tilladelse til at rykke en Bygning, som han agtede at opføre paa Hjørnet af Fissergyde og Vandløbets søndre Side, noget ud i Løbet, et Udvalg, for at tage Spørgsmaalet om Vandløbets Indfatning mod Sydsiden med et Stenbolværk, liget det paa den nordre Side tidligere opførte, under Behandling, hvorefter der af Stadsingeniøren udarbejdedes den ligeledes blandt Vilagene foreliggende Plan til Retningen af et saadant Bolværk. Denne Plan, i hvilken Vandløbets Bredde imellem Frederiksbroen og Mindebroen er angivet at skulle være 36 Fod, bifaldtes baade af Byraadet og Havneudvalget i Forventning af de Fordele, som derved vilde opnaas i sanitær Henseende, idet de betydelige Udvælselser i den søndre Side af Vandløbet, hvor der stadig aflejrer sig Dynd, bortfaldt, og i formindsket Dyprensning, idet Strømmen gennem Vandløbet ved Indskrænkningen af dets Bredde vilde blive forstærket og hindre Dannelsen af Grunde.

Af Mangel paa Tilslutning fra Ejerne af de til Vandløbets søndre Side grænsende Grunde i Henseende til Deltagelsen i Udgifterne ved Planens Gjennemførelse stillede denne dengang i Vero, hvorimod der gaves Fotograf Dresler en begrænset Tilladelse til Udrykning, hvorved Vandløbets Bredde ud for hans Grund indskrænktes til c. 45 Fod. Alt mod denne Indskrænkning i Vandløbets Bredde nedlagdes Indsigelse af Mølle ejer

Weis, der dengang var Ejer af den senere nedlagte Aarhus Vand-
 mølle, dog uden at Byraadet tog noget Hensyn hertil. Et der-
 paa i Aaret 1874 fremkommet Andragende fra Ejeren af Grund-
 den paa Hjørnet af Frederiksgade og Vandløbets søndre Side,
 Farver Holm, om at maatte udvide sin Grund ved at indtage en
 Del af Vandløbet, medførte imidlertid, at Planen til Opførelsen
 af det tidligere projekterede Bolværk paa Vandløbets søndre Side
 paa ny optoges. Men for at fjerne enhver Tvivl om, at Ind-
 strækningen af Vandløbets Profil til den i Planen foreslaaede Bredde
 ikke kunde medføre nogen Skade for de oven for liggende Lods-
 ejere, anholdt Byraadet om Nedsættelse af en Landvæsenskom-
 mission til at tage Spørgsmaalet om Størrelsen af Profilet for
 Mølleaen mellem den saakaldte Slusebro ved Aarhus Mølle og
 Frederiksbroen, der alt tidligere, forinden Aarhus Vandmølle
 blev nedlagt, var blevet behandlet af en Landvæsenskommission,
 under fornyet Overvejelse, idet Raadet forment efter Kommis-
 sionens Bestemmelser at kunne drage en bestemt og betryggende
 Slutning med Hensyn til Profilet af Vandløbet neden for. Som
 det vil ses af det medfulgte Uddrag af Forhandlingsprotokollen
 ved Aarhus Amtsråads Møde den 19. Maj 1875, afslagde den
 ifølge Raadets Anmodning nedsatte Kommission under 8. Marts
 f. A. en Betænkning og Kjendelse, ved hvilken det Minimum,
 hvortil Aaens Profil mellem Slusebroen og Frederiksbroen
 tør indsnævers, bestemmes til en Bredde af 32 Fod under
 Betingelse af, at Vanddybden overalt blev mindst 3 Fod, under
 daglig Vandstand ved et jævnt Fald af Aaens Bund. Da nu
 tilmed Frederiksbroens Vandflug kun har en Bidde af 23 Fod,
 fandt Byraadet ingen Betænkelighed ved at give Farver Holm
 Tilladelse til i Overensstemmelse med den af Havneudvalget og
 Raadet vedtagne Plan at rykke sin tæt neden for Frederiksbroen be-
 liggende Grund saa langt ud i Vandløbet, at samme erholdt en
 Bredde af 36 Fod, og dette Arbejde er senere blevet gennemført.

Ifølge de i Bilagene meddelte Oplysninger maa det antages
 for afgjort, at Vandløbet imellem Frederiksbroen og Mindebroen
 hører til Havnen og altsaa er underlagt Byraadets Bestyrelse
 under Indenrigsministeriets Tilsyn. En Følge heraf er, at, naar
 der agtes foretaget Forandringer med Vandløbet, bør disse, ligesom
 enhver Forandring med Havnen, forelægges Ministeriet til Ap-
 probation, forinden de gennemføres. Dette er dog forsømt ved

de oven for omtalte tvende Udbygninger, som ere blevene udførte i den øvre Del af Vandløbet mellem Frederiksbroen og Fiskerbroen.

Hvad angaar den af Byraadet vedtagne Plan for Reguleringen af det omhandlede Vandløb, da kan der efter de af den fornævnte — ifølge Raadets Anmodning nedsatte — Landvæsenkommisſion under 8. Marts f. A. fastsatte Bestemmelſer, betræffende Profilet af Aløbets oven for Frederiksbroen, ſamt i Betragtning af, at Vandſluget i denne Bro kun har en Vidde af 23 Fod med en Middeldybde af 4—6 Fod ved daglig Vandſtand i Havnen, ikke være nogen Tvivl om, at den i Planen angivne Bredde af 36 Fod for Vandløbet neden for Frederiksbroen vil være tilſtrækkelig til uden Skade for de oven for liggende Jorder at bortføre den Vandmængde, ſom Løbet ſkal modtage, naar der, hvad ikke ſynes ſket, ſamtidig var bleven beſtemt en paſſende Dybde, til hvilken det ſkal holdes oprenſet. Antages Vandløbet helt igjennem at have et vandſørende Profil lig det, ſom findes c. 190 Fod oven for Mindebroen, vil den forøgede Trykshøjde (Stuvning), ſom ved Mølleaaens Vandføring under almindelig Sommervandſtand — c. 64 Alffod i Sekundet — fremkaldes paa Strækningen mellem Mindebroen og Frederiksbroen, naar Løbet mellem diſſe Broer indſnevres til den af Byraadet vedtagne Bredde, ligge mellem 0,002 og 0,003 Fod. Stuvningen bliver altsaa en meget ringe Størrelſe, hvis Virkning ikke vil kunne ſpores paa de Jorder, ſom ligge mellem Frederiksbroen og den ſaakaldte Sluſebro, end ſige paa de Jorder, ſom ligge oven for ſidſtnævnte Bro og ſom indbefatte den ſtørre Del af de Mølleer Weis tilhørende Enge. Ved Foraarsſtøbrud og ſtarke Regnſtyl, hvor Mølleaaens Vandføring er betydelig ſtørre end under almindelig Sommervandſtand, vil den ved Indſnevringen af Vandløbet neden for Frederiksbroen fremkaldte Stuvning blive en Del ſtørre end oven for angivet, men en Beregning over dens Højde har ikke kunnet finde Sted, da Dplyſning angaaende Vandføringen m. v. for dette Tilfælde mangler, og en Anmodning til Stadsingeniøren om at meddele mig ſamme ikke er bleven efterkommen. Den ſidſt omtalte Stuvning vil dog i hvert Fald ikke kunne blive ſaa ſtor, at Engene oven for Sluſebroen under ſlige fortvarige Forhold ville kunne lide derved.

Jeg ſkjønner derfor ikke rettere, end at der ikke kan være

noget at indvende imod, at Vandløbet imellem Frederiksbroen og Mindebroen gives den vedtagne Bredde af 36 Fod, dog kun under Forudsætning af, at Løbets Dybde fastsættes til oven for Jisperbroen at være mindst $4\frac{1}{2}$ Fod under daglig Vandstand i en Bredde af 20 Fod i Midten og aftagende jævnt hen imod Bolværkerne, hvor den bør være mindst 3 Fod, samt mellem Jisperbroen og Mindebroen at være mindst 5 Fod, ligeledes i 20 Fods Bredde i Midten og aftagende hen imod Bolværkerne til $3\frac{1}{2}$ Fod. Herved vil det vandførende Profil mellem Frederiksbroen og Jisperbroen blive mindst 150 □ Fod og neden for sidst nævnte Bro mindst 168 □ Fod ved daglig Vandstand i Havnen, medens det vandførende Profil oven for Frederiksbroen er fastsat til mindst 96 □ Fod, og i selve Broen er c. 106 □ Fod ved almindelig Sommervandstand i Aaen.

Det er imidlertid en Selvsølge, at, skal det af Byraadet i sanitet Henseende tilsigtede Maal naas, maa hele Bolværket paa Vandløbets søndre Side udføres, og især maa det ikke tillades enkelte Grundejere at bygge ud i Vandløbet, medens de oven for liggende Grunde forblive uforandrede, da derved Tilstanden vilde blive forværret. Tilmed vil det være ønskeligt, at de mange Skyllesteder paa Vandløbets sydlige Side ikke blive opførte paa ny, naar Løbets Bredde indskrænkes. Disse Skyllesteder, som bestaa i Pælebroer af 2 til 4 Fods Bredde, ville nemlig dels indsnævre Løbet inden for den vedtagne Bredde og dels let kunne foranledige, at der under og omkring dem aflejrer sig Grunde af Jord m. v., som Strømmen fører med sig, hvilke Grunde vanskelig kunne fjernes.

For saa vidt Havneudvalget har anbefalet den vedtagne Reguleringsplan, fordi man i saa Fald vilde blive fritagen for det hidtil i Løbet foretagne Drensingsarbejde, da bør det erindres, at hvad der ikke aflejrer sig i Vandløbet, vil blive tilført Havnen og maa optages i samme paa en større Vanddybde, hvorved Befæstningen ved Drensingsarbejdet forøges. En pæfuniær Fordel for Havnen vil altsaa ikke blive opnaaet ved Indsnævringen af Vandløbet.

I den vedtagne Reguleringsplan er, foruden Indfatningen paa Vandløbets søndre Side, tillige angivet et c. 150 Fod langt nyt Bolværk paa dets nordre Side tæt oven for Mindebroen, hvor der nu er et større Skyllested samt en Anlægsplads for

Fisker- og andre Baade. Ved dette Bolværk vil Bredden af Vandløbet ikke blive formindsket under de oven for nævnte 36 Fod, og naar Skyllstedet kan undværes, samt Baadene erholde anvist en anden passende Anlægsplads, hvorefter dog hverken Byraadet eller Havneudvalget har meddelt fornøden Oplysning, vil formentlig intet kunne være til Hinder for, at det der foreslaaede Bolværk udføres.

De mig tilføjede Akter følge hoslagt tilbage. Uerb.

J. Bruhn.

Til Direktionen for Vandbygningsvæsenet."

Man vedtog at sende Sagen til det bestaaende Udvalg til nærmere Erklæring og Forslag og at kommunikere Ministeriets Skrivelse for Havneudvalget og Mølle ejer Weiss.

²⁷⁴/₇₃. Efter i flere Møder, i hvilke Politimesteren efter Indbydelse var tilstede, at have behandlet et fra et nedsat Udvalg og Politimesteren modtaget Forslag til Prostitutionsvæsenets Ordning i Aarhus vedtog man med forskjellige Endringer Forslaget, der ved Skrivelse af 12. j. M. blev tilstillet Amtet. Skrivelsen er saa lydende:

„I Skrivelse til Stiftamthuset af 14. April f. A., meddelt Byraadet under 20. j. M., har Justitsministeriet udtalt, at, for saa vidt Byraadet ikke ønskede eller med Hensyn til Forholdenes Bessaffenhed her i Aarhus troede at kunne afvente fra Ministeriet det Forslag til Ordningen af Prostitutionsvæsenet, som var bebudet i Ministeriets Cirkulære af 21. April 1871, vilde Byraadet selv kunne tage Initiativ til at fremkomme med et saadant Udkast. Da Byraadet virkelig ansaa Forholdene her i Byen for at være af den Bessaffenhed, at en Opsættelse af Ordningen ikke var tilraadelig længer end nødvendigt, nedsatte Byraadet et Udvalg til i Forening med Politimesteren at forhandle Sagen, og efter at der fra dette Udvalg har været forelagt Byraadet et Forslag til Reglement i saa Henseende, som Politimesteren med en enkelt Endring havde tiltraadt, er Sagen gjen-tagende bleven behandlet i Byraadets Møder i Forening med Politimesteren, hvorefter begge ere blevne enige om at indstille til Ministeriets Approbation følgende Forslag til

Regulativ for Politiets Tilsyn med løssagtige Fruentimmer i Aarhus Kjøbstad.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Ethvert af Politiet som offentlig indskrevet Fruentimmer er

underkafstet dette Regulativ og den Politimesteren ved Loven af 10. April 1874 § 12 tillagte Straffemyndighed.

- § 2. Et Fruentimmer, der ikke tidligere har været indskrevet som offentlig, kan uden for det i Loven af 10. April 1874 §§ 6 og 7 ommeldte Tilfælde kun indskrives som saadant, naar hun, efter at have fyldt sit 18 Aar, selv begjærer det, og Politimesteren dertil giver sit Samtykke.
- § 3. Naar et offentlig Fruentimmer forlanger at blive udslettet af Indskrivningsprotokollen, skal dette strax indrømmes hende, dog at hun i de nærmest efterfølgende 3 Maaneder kan stilles under et saadant Polititilsyn og eventuelt Lægetilsyn, der kan antages at give tilstrækkelig Betryggelse med Hensyn til hendes fremtidige Forhold.
- § 4. Det Fruentimmer, som, efter at være udslettet af Indskrivningsprotokollen, atter søger Erhverv ved Utugt, bliver ufortøvet paa ny at indskrive.
- § 5. Politimesteren kan tilstede Oprettelsen af Huse til Bolig for offentlige Fruentimmer under Opsyn og Ansvar af en Værtinde, som bor i Huset. Saadanne Tilladelser meddeles stedse paa ubestemt Tid og kunne kun undtagelsesvis gives Mandspersoner, der da ere undergivne de om Værtinder neden for givne Bestemmelser. Offentlige Huse maa ikke tilstedes i de Gader, i hvilke Byraadet ved en under Politimesterens Medvirkning tagen Beslutning forbyder saadant, og forinden et nyt Bordel oprettes, bliver det at godtgjøre, at Husejeren har givet sit Samtykke.
- § 6. Politimesteren er desuden bemyndiget til at meddele enkelte offentlige Fruentimmer Tilladelse til at bo for sig selv, dog kun med vedkommende Husejers Samtykke og under Forudsætning af, at Fruentimmeret stedse har vist en upaaklagelig Opførsel.

En saadan Tilladelse kan til enhver Tid tilbagekaldes, og dette skal ske med Hensyn til Fruentimmer, der gjentagende gjøre sig skyldige i Overtrædelser af dette Regulativ.

II. Om de offentlige Fruentimmer.

- § 7. Det offentlige Fruentimmer skal regelmæssig 2 Gange om Ugen møde til Visitation hos Stadslægen eller en anden, dertil kvalificeret Læge, der vælges af Byraadet, paa det Sted og til den Tid, som nærmere bliver bestemt, og for

øvrigt saa ofte Politiet fordrer saadant. Opstaar der uden for Visitationstiderne Formodning hos hende om, at hun lider af venerisk eller anden smitsom Sygdom, skal hun uden Ophold anmeldte saadant for Værtinden og Lægen og afholde sig fra enhver Omgang med Mandfolk, indtil hun er bleven undersøgt af Lægen.

Hun forsynes med en Visitationsbog, der medbringes til Visitationerne, og som ellers skal ligge fremme i hendes Bærelse eller paa Forlangende skal forevises de Besøgende.

- § 8. Til Bestridelse af Omkostningerne ved Visitationen og eventuel Kur paa Sygehuset betaler hun ugentlig forud 2 Kroner, der erlægges til den ved Visitationen opsigtshavende Politibetjent og af denne afleveres til Politimesteren.
- § 9. Hun skal forholde sig stille og rolig paa sit Bærelse og stedsvis holde dette ordentligt og renligt.
- § 10. Hun maa, naar hun er i sit Bærelse, ikke aabne de nedrullede Jalusier.
- § 11. Det er hende forbudt ved Banken paa Vinduerne, Kalden, ved at staa i Husets Dør eller paa Gaden, eller paa hvilken som helst anden Maade at henlede de Forbigaaendes Opmærksomhed paa sig.
- § 12. Hun maa ikke opholde sig i Værtindens Bærelse.
- § 13. Hun maa ikke tilstede, at der af de Besøgende nydes Spiise eller Drikkevarer paa hendes Bærelse.
- § 14. Hun maa ikke modtage Besøg i den Tid, hun har sine Forandringer.
- § 15. Hun maa ikke modtage Besøg af beskjænkede Personer eller saadanne, der ikke have opnaaet den vorne Alder.
- § 16. Hun skal, naar hun viser sig uden for Huset, være renlig og anstændig klædt og maa ikke vise sig i nogen usømmelig eller Opsigt vækkende Dragt.
- § 17. Hun skal opføre sig anstændig paa Gaden og andre Steder, som hun besøger, og maa offentlige Fruentimmer paa Gaden ikke gaa flere i Følge med hinanden.
- § 18. Hun maa ikke uden særlig Tilladelse vise sig uden for Huset efter Kl. 8 Aften om Vinteren og Kl. 9 Aften om Sommeren, dog med Undtagelse af Søndagen, da hun har Tilladelse til at være ude til Kl. 11 Aften.
- § 19. Efter Kl. 12 Middag maa intet offentligt Fruentimmer pas-

jere Torvene, Vestergade, Mejlgade, Skolebaffen, Rystvejen, Havnegade og Skibsbroen, og uden Tilladelse fra Politiet maa hun ikke indfinde sig ved Dampskibenes og Jernbanetogenes Ankomst og Afgang, paa Torve- og Markedsdage paa de Steder, hvor disse afholdes, ved Auktioner, paa offentlige Beværtningssteder, i Bønnelyst og i Nis Skov.

- § 20. Til Besøg i Theatret skal hun indhente Politiets Tilladelse, og hun maa ikke tage Plads paa andre Steder end dem, der anvises hende.
- § 21. Hun maa ikke uden Politiets Tilladelse forlade Byens Grund, være sig for enkelte Timer eller for Dage.
- § 22. For øvrigt har hun i Et og Alt at rette sig efter Politiets Anordninger, samt at efterkomme ethvert lovligt Paalæg, der gives hende af Værtinden eller Værten, som er ansvarlig for foranstaaende Reglers Overholdelse.
- § 23. Vil et offentligt Fruentimmer forlade Byen, maa dette ikke ske, uden at hun samme Dag har været til Visitation hos Lægen, og denne ikke har fundet noget at udjætte paa hendes Sundhedstilstand. Ønsker hun saadan Visitation foretagen uden for de almindelige Visitationsdage, erlægges herfor et særligt Honorar til Lægen af 2 Kr.

III. Om de offentlige Huse.

- § 24. Foruden de offentlige Fruentimmer maa Værtinden ikke have andre Personer i Huset end det fornødne Tjenestetjende, som kun kan antages med Politiets Tilladelse.
- § 25. Bærelserne, hvori de offentlige Fruentimmer skulle opholde sig, skulle til Gaden være forsynede med Spaanjalusier, der ikke maa oplukkes, saa længe Fruentimmeret opholder sig i Bærelset.
- § 26. Al Udskjænkning og Beværtning for Besøgende, saavel mod som uden Betaling, i Værtindens eller Fruentimmernes Bærelser, er forbudt, ligesom overhovedet ingen Besøgende maa tilstedes Afgang til Værtindens Bærelser, hvor ej heller de offentlige Fruentimmer maa opholde sig.
- § 27. De Overenskomster, som Værtinden opretter med de hos logerende offentlige Fruentimmer, ere undergivne Politimesterens Kontrol og Afgjørelse i ethvert Tvivlstilfælde, og bliver heri som Hovedregel at fastsætte, at kontante Forskud eller Værtindens Tilgodehavende for leverede Klædningsstykker m. v.

ingenfinde skal være til Hinder for, at Fruentimmeret forlader Huset eller Byen.

- § 28. Hvert enkelt offentligt Fruentimmer skal af Værtinden anvises mindst 1 Værelse til udelukkende Beboelse og Afbenyttelse.
- § 29. Fremmede Fruentimmer og Børn maa ikke tilstedes Afgang til Huset.
- § 30. De Lokaler, Møbler og Senge, som afbenyttes af de offentlige Fruentimmer, skulde altid holdes renlige.
- § 31. Værtinden har strengt at paase No og Ordens Dpretholdelse paa Fruentimmernes Værelser saavel som i hele Huset.
- § 32. Enhver Overtrædelse af de Fruentimmerne givne Forskrifter skal strax anmeldes for Politiet, og bliver i modsat Fald Værtinden medansvarlig for slige Overtrædelser.
- § 33. Værtinden skal paase, at de Besøgende ikke nyde medbragte Drickvarer, samt at der ikke tilstedes berusede eller ikke fuldt udvorne Personer Afgang til Bordellet.
- § 34. Værtinden er underkastet dette Regulativ og den Politimesteren ved Lov af 10. April 1874 § 12 tillagte Straffemyndighed. Hun har i øvrigt i Et og Alt at rette sig efter Politiets Anordninger, skal yde det enhver mulig Assistance og navnlig til enhver Tid forskaffe det Afgang til Huset, saavel som til de enkelte Fruentimmers Værelser.

Iffun med Hensyn til et enkelt Punkt af foranstørte Regulativ har der vist sig Uoverensstemmelser, nemlig med Hensyn til Lægetilsynet efter § 7, hvilken §'s Begyndelse en Minoritet har ønsket affattet saaledes:

„De offentlige Fruentimmer skulde 2 Gange om Ugen møde til Lægevisitation. Denne Undersøgelse foretages af Stadslægen eller en anden Læge efter Valg af Byraadet, og ved hvilket Valg det iagttages, at der fortrinsvis vælges blandt saadanne Læger, der have gjort Tjeneste som Resjervelæge eller Kandidat paa Kjøbenhavns Kommunehospitals 4de eller almindelig Hospitals 2den Afdeling, eller som paa anden fyldestgjørende Maade godtgjøre særligt Kjendskab til den her omhandlede Gren af Lægevidenskab.“

En anden Minoritet har iffun ønsket Stadslægen nævnt i § 7, altjaa med Udelukkelse af Ordene: „eller en anden dertil

kvalificeret Læge, der vælges af Byraadet," og dette Minoritetsvotum har Politimesteren tiltraadt, med særlig Henviisning til Bestemmelserne i Lov af 10. April 1874 § 9."

⁶¹/₇₆. Følge Forslag fra Kalundborg Byraad vedtog man at henvende sig til Folketinget angaaende Oprettelse af en daglig Dampskibsfart mellem Kalundborg og Aarhus.

(Kfr. Mødet 24. April.)

²²⁸/₇₆. Man tilendebagte første Behandling af Kommunens Budget for 1877.

(Se Mødet 19. Oktbr.)

²²⁹/₇₆. Fra Kasernebygningsudvalget var modtaget en Skrivelse af 4. Oktbr. om, hvilken Pris der skal lægges til Grund for Beregningen af Beløbet for det Areal, der af Byen afstaaes til Opførelse af Rytteretablisementet, saa lydene:

„Det vil være paa Tide at faa Bestemmelse om, hvilken Pris der skal lægges til Grund for Beregningen af Beløbet for det Areal, der af Byen afstaaes til Opførelse af Rytteretablisementet. Ikke blot er en af Staldene færdig, i hvilken findes Fægtesal og Furagemagasin, der jærlig skulle betales af Militæretaten med 6 % af Udlægssummen og 4 % af Grundens Værdi, men det Samme vil med Hensyn til andre Lokalteter til Foraaret blive Tilfældet med Hensyn til den under Opførelse værende Exercer-skole-Kaserne, og endelig ere Ridebanerne nu saa fuldførte, at man har regnet paa, at de fra Oktober Maaned ville blive tagne i Brug af Rytteriet.

Udvalget har derfor ladet Stadsingeniøren optage den Situationsplan af Rytteretablisementet, som følger hoslagt, hvorefter der til Byggeplads og Ridebaner i alt afgives paa det nærmeste 10 Tønder Land, derunder ikke indbefattet Plads til Sygehuse.

Der kan vist ingen Tvivl være om, at Byraadet, naar det lod Terrænet tagere af uwillige Mænd, saaledes som sket med Hensyn til Fodfolkets Kaserneplads, vilde faa en langt højere Pris pr. □ Alen end den Sum, der udkommer, naar man fordeeler de 20,000 Rdlr., der i 1874 betaltes Borgmesterembedet for hele Løften, pr. □ Al. af det kjøbte Areal, hvorved ifkun fremkommer Kr. 0,191 eller lidt over 19 Øre pr. □ Al. Men vi have ikke troet at burde tilraade Byraadet at lade afholde en saadan Taxation. Krigsbestyrelsen skal ifølge Overenskomsten af 5. August 1873 erlægge en billig Leje for Pladsen, „som ikke

maa overstige 4 % p. a. af Pladsernes Værdi i Handel og Vandel paa den Tid, da de tages i Brug." Da det nu efter de derom førte Forhandlinger er en afgjort Sag, at Byraadet har faaet Borgmesterembedets omhandlede Toft til Kjøbs i 1874 netop for at bruges til Kaserneplads for Rytteriet, maa vi anse det for unyttigt at forsøge paa at faa en højere Lejeafgift fastsat end Renten af den betalte Kjøbesum, og vi ere derfor enige om at tilraade Byraadet at blive staaende ved Kvotabelen af den Betaling, der i sin Tid erlagdes til Borgmesterembedet for hele Toften.

Men naar denne lave Pris lægges til Grund, hvorved i alt efter vedlagte Stadsingeniørens Beregning for de afgivne 140,639 □ Al. eller $10^{639}/_{14000}$ Tdr. Land vil blive at beregne 26,865 Kr. 14. Ø., saa antage vi ogsaa, at Byraadet maa kunne gjøre Paastand om, at hertil lægges ikke blot hele den paa Pladsens Brugbargjørelse til dens Djemed anvendte Beføstning eller c. 19,466 Kr. 66 Ø., men endvidere, da Kommunen tilsvarende Borgmesterembedet 5 % af Kjøbesummen, men selv kun lige over for Staten tør beregne 4 %, Rentedifferencen kapitaliseret, hvilket omtrent vil udgjøre 5,400 Kr. — hvorved i alt vil fremkomme 51,731 Kr. 80 Ø. — men vi formene yderligere, at Kommunen maa kunne forbeholde sig, efterhaanden som Tærræner afgives — undtagen den gamle Ridebane — at faa Rente af Grundkapitalen fra 11. Septbr. 1874, fra hvilken Tid Renten til Borgmesterembedet af Kjøbesummen løber, indtil Pladsen tages i Brug, tillagt den Kapital, der skal lægges til Grund for Beregningen.

Naar f. Ex. de 2 Ridebaner afgives nu, vil Beregningen stille sig saaledes:

Grunden betales efter 0,19 Ø. med	13,633 Kr. 43 Ø.
Udgravningsomkostningerne udgjøre	8,666 — 66 —
Rentedifferencen udgjør c.	2,720 — „ —
2 Aars Rente af 13,633 Kr. 43 Ø. a 4 % c.	1,088 — „ —

De til Ridebaner afgivne Arealer staa altjaa

Kommunen i et Beløb af = 26,108 Kr. 09 Ø.
der, forrentet med 4%, giver c. 1044 Kr. aarlig.

Kasernebygningsudvalget, Aarhus d. 4. Oktbr. 1876.
Schmidt. J. Kjær. Bartels.

Byraadet vedtog med 8 St. mod 5 at lade Pladsen tagere og overdrog til Markudvalget at foranledige det Fornødne.

(Se Mødet 21. Decbr.)

Mødet den 14. Oktober.

¹⁵⁸/₇₆. Fra Fysikus Justitsraad Weis var modtaget en Skrivelse, hvori han foreslaar, at 2 af Byens Læger faa Sæde i det nedsatte Udvalg med Hensyn til Sundhedsforholdene her i Byen.

Da det imidlertid oplystes, at det nedsatte forenede Udvalg allerede havde anmodet Lægerne Bünger og Holm om at indtræde i Udvalget, besluttede man at underrette Fysikus herom.

²³⁷/₇₆. Byraadet bifaldt et af Legatudvalget gjort Forslag til Fundats for Maren Jensen, født Kjerulffs Legat og besluttede at indhente fgl. Konfirmation paa samme.

(Se Mødet 9. Novbr.)

²³¹/₇₆ (frr. ¹⁶⁷/₇₆). Ifølge Andragende fra jydsk Haveselskab vedtog man at tilstaa samme af Kommunens Kasse et Tilskud af 300 Kr. aarlig for 1877 og 78.

²³⁸ ^a/₇₆. I Henhold til en Indstilling fra Kasernebygningsudvalget approberede Byraadet Tegningerne til Officers- og Økonomigaard ved den nye Exercersfolekaserne for Rytteriet og Hegnsmur med Port mellem bemeldte Kaserne og Rytteriets Ridehus, dog saaledes, at der i Stedet for Fjernport og Laager af Jern anbringes lignende af Træ, uagtet de Poster, hvortil Udførelsen er tilbudt overtaget, meget overskride det af Krigsministeriet approberede Overflag.

²³⁸ ^b/₇₆. Ligeledes bifaldt man et af Udvalget fremsendt Projekt til Opførelse af en Sygestald for Rytteriet og besluttede gennem Regimentet at indhente Krigsministeriets Approbation paa samme.

Som Følge heraf blev der tilskrevet 3. Dragonregiment under 14. Oktbr. saaledes:

„I Henhold til 2. Generalkommandointendanturs Skrivelse af 29. Maj d. A. undlader man ikke til Regimentet at fremsende vedlagte Projekt til en Sygestald, bestemt til Opførelse paa Rytteriets Kaserneplads, tillige med Arkitektens Overflag, lydende